

B.M.S COLLEGE FOR WOMEN, AUTONOMOUS

BENGALURU – 560 004

SEMESTER END EXAMINATION – JANUARY/FEBRUARY 2023

B.A - I Semester

Sanskritam Language

TEXT : GAJENDRAMOKSHASANGRAHA, GRAMMAR AND COMPREHENSION
(NEP Scheme 2021-22 onwards F+R)

Course Code: BA1AECSA01

QP Code: 1106

Duration: 2 ½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: 1) Answer in Sanskrit / Kannada / English

2) Answer Q.Nos. I, V and VI in Sanskrit only

I. समीचीनम् उत्तरं लिखत । (1x10 =10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

1. नैषधम् – महाकाव्यस्य कर्ता कः ?
a) वाल्मीकिः b) श्रीहर्षः c) कालिदासः d) व्यासः
2. गजेन्द्रमोक्षं काव्यस्य रचयितारः के ?
a) श्रीश्रीरङ्गप्रियाः b) जग्गु वकुलभूषणाः c) नारायणाचार्याः d) साम्बदीक्षिताः
3. गजेन्द्रः कुत्र वसति स्म ?
a) सह्याद्रिपर्वते b) मन्दरपर्वते c) हिमालयपर्वते d) त्रिकूटपर्वते
4. गजेन्द्रः केन जग्राह ?
a) सिंहेण b) व्याघ्रेण c) नक्रेण d) शृगालेन
5. गजेन्द्रं का उपदिष्टवती ?
a) शुक्री b) कपोती c) मयूरी d) जननी
6. मधुहन्ता कः ?
a) शिवः b) इन्द्रः c) विष्णुः d) ब्रह्मा
7. गजयूथं कस्मिन् काले जलाभावेन पीडितम् ?
a) वर्षाकाले b) नैदाघकाले c) वसन्तकाले d) शिशिरकाले
8. विष्णुः नक्रं केन अहनत् ?
a) बाणेन b) खड्गेन c) चक्रेण d) वज्रेण
9. गजनक्रयोः युद्धं कति वर्षपर्यन्तम् अभवत् ?
a) शतम् b) सहस्रम् c) दशसहस्रम् d) चतुर्दशसहस्रम्
10. इन्द्रस्य उद्यानस्य नाम किम् ?
a) नन्दनम् b) अशोकः c) क्रीडोद्यानम् d) वाटिका

II. द्वयोः प्रबन्धं लिखत । ಎರಡಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ. (2x8 =16)

Write an essay on any two of the following in English

ಅ) ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಕವಿಃ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕೃತಿನಾಂ ವಿಷಯೇ ಪ್ರಬಂಧಮೇಕಂ ಲಿಖತ ।

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಕಾವ್ಯದ ಕವಿಯ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on Place, date and works of Author of Gajendra Moksha.

ಆ) ಗಜೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿ ಕಪೋತ್ಯಾ ಕೃತೋಪದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಲಿಖತ ।

ಗಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಪೋತಿಯು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the advice given by Kapoti to Gajendra.

ಇ) ವಿಷ್ಣುಃ ಗಜೇಂದ್ರಂ ಕಥಂ ರರಕ್ಷ ? ವಿವೃಣುತ ।

ವಿಷ್ಣುವು ಗಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದನು? ವಿವರಿಸಿ.

Explain how Lord Vishnu protected Gajendra.

III. ತ್ರಯಾಣಾಂ ಶ್ಲೋಕಾನಾಮ್ ಅನುವಾದಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿವೃಣುತ । (3x3 =9)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate any three shlokas and explain

1. आस्ते वनं विविध-गुल्म-लता-तृणाढ्यं
शार्दूल-सिंह-वृक-सर्प-मुखोरु-सत्त्वैः ।
व्याप्तं गिरीन्द्र-पृथु-कूट-तले विशालं
मातङ्ग-यूथ-पतिरेक उवास यत्र ॥
2. स्वार्थं विहाय जगतामुपकारमात्रा-
यत्त-स्वकीय-विभवानपि पादपादीन् ।
विख्यात-पुण्य-यशसः प्रखरैर्मयूखै-
स्संक्षोभयिष्यति स निर्दय-दग्ध-देहः ॥
3. सोऽयं तृषाकुलित-मानस-मत्त-हस्ती
कण्ठीरवानपि सकम्प-तनून् विधास्यन् ।
विक्रान्त-विश्वमति-लङ्घित-मेघनादं
सौमित्रि-बाण इव गर्जितमुत्ससर्ज ॥
4. साम्राज्य-भोगं निखिलद्विपानां
निष्कण्टकं योऽन्वभवत् पुरा सः ।
मृत्योर्मुखे तिष्ठति दीन-दीनः
अहो सुखानां क्षणिकत्व-दोषः ॥
5. आयाहि देव करुणाकर पुण्यमूर्ते
रक्षस्व दीनमतिदुस्तर-दुःख-मग्नम् ।
क्षुद्रोऽस्मि जन्तुरिति नाहमुपेक्षणीयः
त्वां पक्षपात-रहितं कथयन्ति सन्तः ॥

IV. वाक्यद्वयं ससन्दर्भं विवृणुत । (2x3=6)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಸಂದರ್ಭ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any two of the following sentences.

1. क्षुद्रोऽपि नैव सहतेऽभिभवं परस्मात् ।
2. अङ्गार-वृष्टिमवनौ कुरुते किमद्य ।
3. ते निर्निमेषा इति लब्ध-संज्ञाः ।
4. तं काल-कालं शरणं प्रयाहि ।

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) पञ्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत ।

(5x1 =5)

१. भुवनस्य	२. द्रुमैः	३. शुकाय	४. नेत्रे
५. मित्रम्	६. क्रोधेन	७. पृथिव्याम्	८. गजाः

आ) चतुर्णां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत ।

(4x1 =4)

१. सन्ति	२. बभूव	३. अयच्छत्	४. सहध्वे
५. संक्षोभयिष्यति	६. वदेयुः	७. क्रियावहे	८. अपश्यः

VI. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत ।

(2x5=10)

वारणस्यां सर्वसारो नाम कश्चन धनवान् आसीत्। एकदा सः रात्रौ निद्रामग्नः आसीत् । भित्तौ सन्धिं कृत्वा स्तेनः तद्गृहं प्राविशत् । गृहस्य प्राङ्गणे रासभः बन्धितो बभूव। रासभस्य समीपे शुनकः विश्राम्यति स्म । गर्दभः पप्रच्छ ” स्तेनः गृहं प्रविष्टोऽस्ति । तत् त्वं न जानीषे । किमर्थम् उच्चैः न बुक्कसि ? यजमानं जागृतं न करोषि च ? शुनकः आह - “ मित्र, मम कर्तव्यविषये मा वादं कुरु । अस्मद्विषये यजमानस्य अनादरं किं त्वं न जानीषे? चोरः सर्वमादाय गच्छतु । तदा यजमानः ज्ञास्यति आवयोः महत्त्वम् इति ।

अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया लिखत ।

१. सर्वसारः कुत्र आसीत् ?	२. स्तेनः तद्गृहं कथं प्राविशत् ?
३. गृहस्य प्राङ्गणे कः बन्धितो बभूव ?	४. शुनकः कुत्र विश्राम्यति स्म ?
५. शुनकः किम् आह ?	
